

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 9/21
U Luxembourg 26. siječnja 2021.

Presuda u predmetu C-16/19
VL/Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład
Opieki Zdrowotnej w Krakowie

Poslodavčeva praksa koja se sastoji od isplate dodatka na plaću jedino radnicima koji su dostavili odluku o priznavanju invaliditeta nakon datuma koji je sam poslodavac odredio može predstavljati izravnu ili neizravnu diskriminaciju koja se temelji na invaliditetu

Osoba VL od listopada 2011. do rujna 2016. bila je zaposlena u jednoj bolnici u Krakovu (Poljska). U prosincu 2011. ishodila je odluku o priznavanju invaliditeta, koju je svojem poslodavcu dostavila istog mjeseca. Kako bi se smanjio iznos doprinosa koje bolnica plaća Državnom fondu za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, ravnatelj te institucije, nakon sastanka s osobljem koji je održan u drugoj polovici 2013., odlučio je dodijeliti mjesečni dodatak na plaću radnicima koji nakon tog sastanka dostave odluku o priznavanju invaliditeta. Na osnovi te odluke dodatak na plaću priznat je trinaestero radnika koji su dostavili odluke o priznavanju invaliditeta nakon navedenog sastanka, dok šesnaestero radnika koji su odluke o invaliditetu dostavili već ranije, među kojima je bila i osoba VL, nije dobilo taj dodatak.

Nakon što je prvostupanjski sud odbio tužbu koju je podnijela protiv svojeg poslodavca, osoba VL podnijela je žalbu pred sudom koji je uputio zahtjev, Sądom Okręgowym w Krakowie (Okružni sud u Krakovu, Poljska). Prema njezinu mišljenju, praksa njezina poslodavca, koja za učinak ima isključenje prava nekih radnika s invaliditetom na dodatak na plaću dodijeljen radnicima s invaliditetom, a koji je za cilj imao isključivo smanjenje iznosa doprinosa bolnice, potičući radnike s invaliditetom koji još nisu dostavili odluke o priznavanju invaliditeta da to učine, suprotna je zabrani svake izravne ili neizravne diskriminacije na temelju invaliditeta utvrđene Direktivom 2000/78¹.

S obzirom na to, kao i na činjenicu da je imao sumnje u pogledu tumačenja članka 2. navedene direktive, a osobito u vezi s time može li doći do diskriminacije u smislu te odredbe ako poslodavac pravi razliku unutar jedne skupine radnika koji dijele istu zaštićenu značajku, sud koji je uputio zahtjev odlučio je uputiti Sudu prethodno pitanje. On želi doznati može li diskriminaciju u smislu navedene odredbe predstavljati poslodavčeva praksa koja se sastoji od isključivanja, od datuma koji je sam odredio, mogućnosti dobivanja dodatka na plaću koji se isplaćuje radnicima s invaliditetom nakon dostave odluke o priznavanju invaliditeta za one radnike koji su tom poslodavcu takvu odluku već dostavili prije navedenog datuma.

Ocjena Suda

Sud je, odlučujući u velikom vijeću, kao prvo ispitao može li razlika u postupanju do koje dolazi unutar jedne skupine osoba s invaliditetom biti obuhvaćena „pojmom diskriminacije” iz članka 2. Direktive 2000/78. U tom pogledu, on ističe da tekst tog članka ne omogućuje donošenje zaključka da je, kada je riječ o tom razlogu zaštite, zabrana diskriminacije predviđena navedenom direktivom ograničena samo na razlike u postupanju koje postoje između osoba s invaliditetom i osoba bez invaliditeta. Ni kontekst tog članka ne omogućuje takvo ograničenje. Što se tiče cilja koji se ostvaruje tom direktivom, on govori u prilog tumačenju u smislu da ona ne ograničava krug osoba

¹ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69.).

u odnosu na koje se može provesti usporedba kako bi se identificirala diskriminacija na temelju invaliditeta samo na osobe bez invaliditeta. Sud navodi i da bi – iako je točno da su slučajevi diskriminacije na temelju invaliditeta, u smislu navedene direktive, u pravilu takvi da se prema osobama s invaliditetom postupa lošije nego prema osobama bez invaliditeta – zaštita koju pruža ta direktiva bila umanjena ako bi se smatralo da situacija u kojoj do takve diskriminacije dolazi unutar skupine osoba koje sve imaju invaliditet ne potpada sama po sebi pod zabranu diskriminacije koja je njome utvrđena. Stoga načelo jednakog postupanja utvrđeno Direktivom 2000/78 služi zaštiti radnika s invaliditetom od svake diskriminacije na temelju invaliditeta, ne samo u odnosu na radnike bez invaliditeta već i u odnosu na druge radnike s invaliditetom.

Potom je Sud ocjenjivao može li sporna praksa predstavljati diskriminaciju na temelju invaliditeta koja je zabranjena Direktivom 2000/78. U vezi s time on navodi, kao prvo, da, kada poslodavac prema nekom radniku postupa lošije nego prema nekom drugom svojem radniku u usporedivoj situaciji i ako se pokaže, s obzirom na sve relevantne činjenice predmeta, da se to lošije postupanje temelji na invaliditetu prvonavedenog radnika, zato što se zasniva na mjerilu koje je neodvojivo povezano s tim invaliditetom, onda je takvo postupanje suprotno zabrani izravne diskriminacije iz članka 2. stavka 2. točke (a) Direktive 2000/78. S obzirom na to da je sporna praksa dovela do razlike u postupanju između dviju kategorija radnika koji se nalaze u usporedivoj situaciji, sud koji je uputio zahtjev obavezan je utvrditi predstavlja li vremenski uvjet koji je nametnuo poslodavac kako bi bilo moguće ostvariti pravo na dodatak na plaću iz glavnog postupka, odnosno dostava odluke o priznavanju invaliditeta nakon datuma koji je taj poslodavac odredio, mjerilo neodvojivo povezano s invaliditetom radnika kojima je taj dodatak uskraćen. Sud u tom pogledu ističe da poslodavac, kako se čini, nije ostavio mogućnost radnicima s invaliditetom koji su mu već dostavili svoje odluke da ih ponovno dostave ili da dostave nove odluke, tako da bi ta praksa mogla definitivno onemogućiti jasno određenoj skupini radnika, koja se sastoji od svih radnika s invaliditetom čiji je invaliditet nužno bio poznat poslodavcu prilikom njezina uvođenja, da zadovolje taj vremenski uvjet. Naime, oni su svoje stanje već ranije službeno prijavili dostavom odluke o priznavanju invaliditeta. Stoga takva praksa može predstavljati izravnu diskriminaciju ako definitivno onemogućuje jednu jasno identificiranu skupinu radnika – koja se sastoji od svih radnika s invaliditetom za čiji je invaliditet poslodavac nužno morao znati prilikom uvođenja te prakse – u ispunjavanju navedenog vremenskog uvjeta.

Kao drugo, Sud ističe da bi, ako bi sud koji je uputio zahtjev, suprotno navedenom, utvrdio da predmetno različito postupanje proizlazi iz naizgled neutralne prakse, on morao provjeriti, kako bi utvrdio predstavlja li ta praksa neizravnu diskriminaciju u smislu članka 2. stavka 2. točke (b) Direktive 2000/78, je li ona za učinak imala stavljanje u posebno nepovoljan položaj osoba s određenim invaliditetom u odnosu na osobe s drugim invaliditetima, i, osobito, stavlja li u nepovoljniji položaj određene radnike s invaliditetom zbog posebne naravi njihova invaliditeta, osobito zbog njegove vidljivosti ili zbog toga što je zahtijevao razumne prilagodbe. Naime, prema mišljenju Suda, moglo bi se smatrati da su uglavnom radnici s takvim invaliditetom bili obvezni prije datuma koji je ona odredila bolnici iz glavnog postupka službeno prijaviti svoje zdravstveno stanje dostavom odluke o priznavanju invaliditeta, dok su drugi radnici koji su imali invaliditete druge naravi, primjerice zbog toga što su lakši ili neposredno ne zahtijevaju razumne prilagodbe, zadržali izbor da to učine ili ne. Stoga praksa poput one o kojoj je ovdje riječ, iako naizgled neutralna, može predstavljati neizravnu diskriminaciju na temelju invaliditeta, ako dovodi u neravnopravan položaj radnike s invaliditetom ovisno o naravi njihova invaliditeta, ako nije objektivno opravdana legitimnim ciljem i ako sredstva za njegovo postizanje nisu primjerena i nužna, što je obavezan provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

www.curia.europa.eu